

Отзыв

зарубежного консультанта на диссертационную работу Толеуулы Алмаса на тему «Развитие электронной торговли в Республике Казахстан: теория, практика, механизмы», представленной на соискание степени доктора PhD по специальности 6D050600 «Экономика»

В настоящее время в связи развитием информационных технологий растет число хозяйствующих субъектов, строящих свои бизнес-процессы с использованием электронной торговли. Специфические характеристики электронной торговли позволяют компаниям снизить издержки, ускоряют и упрощают процесс взаимодействия как внутри компании, так и в отношениях с контрагентами, открывают новые возможности с точки зрения маркетинга. Становится очевидным, что страны и компании, не учитывающие потенциал электронной торговли, могут существенно ослабить свои позиции и на внутреннем, и на внешнем рынках. Поэтому теоретическое осмысление закономерностей развития электронной торговли и изучение механизмов ее управления является весьма актуальной.

Диссертационная работа подготовлена на основе обобщения результатов личных исследований докторанта, обработки накопленного им эмпирического материала и обработки литературных источников, связанных с развитием электронной торговли. Диссертационная работа является законченным научно-исследовательским трудом, выполненным самостоятельно на высоком научном уровне. Диссертация обладает внутренним единством, все разделы и положения имеет продуманную и логически выстроенную структуру, все научные результаты диссертационной работы отличаются целостностью и внутренним единством, что отразилось на взаимосвязанности их между собой для решения поставленных в исследовании задач. Результаты исследования статистически отработаны и достоверно представлены.

Научная новизна исследования состоит в том, что автор на основе сравнительного анализа современного зарубежного опыта с позиций экономически эффективной организации управления в торговой и внешнеторговой сферах деятельности выявил и теоретически обосновал наиболее развитые формы электронной розничной торговли в Республике Казахстан.

Практическая значимость исследования состоит в том, что полученные в его процессе результаты и выводы доведены до конкретных рекомендаций, и могут быть применимы на практике для организации и ведения электронной розничной торговли на внутреннем рынке и в мировой торговле.

Проведенный в работе всесторонний анализ развития электронной торговли в Республике Казахстан дает возможность использовать полученные научно-обоснованные результаты при разработке стратегических планов, как на национальном и региональном уровне, так и на предприятиях, строящих свои бизнес-процессы с использованием электронной торговли.

Следует отметить, что в период обучения в докторантуре Толеуулы А. продемонстрировал аналитические способности, трудолюбие, последовательность и настойчивость. В ходе написания работы докторант показал способность формулировать цели и задачи, применять различные методы исследования и формулировать выводы и предложения, которые обосновываются на большом количестве статистических и фактических материалов. Докторант принимал активное участие в аprobации промежуточных материалов исследования на научно-практических конференциях, опубликовал достаточное количество работ по теме исследования, в том числе в международных рецензируемых научных журналах и в научных изданиях, рекомендуемых Комитетом по контролю в сфере образования и науки Республики Казахстан. С поставленными научными задачами Толеуулы А. успешно справился: цель исследования достигнута, основные научные задачи решены в полном объеме.

На основании вышеизложенного, можно сделать вывод, что Толеуулы Алмас проявил себя как сформировавшийся исследователь, способный самостоятельно формулировать и решать научные задачи экономического и управленческого характера в области современной электронной торговли.

Диссертационная работа Толеуулы А. полностью соответствует требованиям, предъявляемым к диссертациям такого уровня по избранной специальности. Диссертационная работа рекомендована к публичной защите.

**Научный консультант,
ассоциированный профессор
Высшей школы экономики в Праге
(Чешская Республика),
MBA, PhD**

Тылл Ладислав

05.05.2020

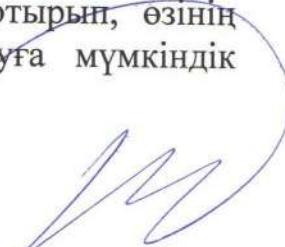
**Төлеуұлсы Алмастың 6D050600 «Экономика» мамандығы
бойынша PhD докторы дәрежесіне ізденуге ұсынылған
«Қазақстан Республикасындағы электрондық сауданың дамуы:
теориясы, тәжірибелік механизмдері» тақырыбындағы диссертациялық
жұмысына шетелдік кеңес берушісінің
ПІКІРІ**

Қазіргі таңда ақпараттық технологиялардың дамуына байланысты электрондық сауданы пайдалана отырып, өзінің бизнес-процестерін құратын шаруашылық жүргізуі субъектілердің саны артуда. Электрондық сауданың ерекше сипаттамалары компанияларға шығындарды азайтуға мүмкіндік береді, компания ішінде де, контрагенттермен де өзара әрекет ету процесін жылдамдатады және жеңілдетеді, маркетинг тұрғысынан жаңа мүмкіндіктер ашады. Электрондық сауданың әлеуетін ескермейтін елдер мен компаниялар ішкі және сыртқы нарықтарда өз позицияларын айтарлықтай әлсіретуі айқын бола бастады. Сондықтан электрондық сауданың даму заңдылықтарын теориялық ұғыну және оны басқару механизмдерін зерттеу аса өзекті болып табылады.

Диссертациялық жұмыс докторанттың жеке зерттеулерінің нәтижелерін жалпылау, жинақталған әмпирикалық материалды өндеу және электронды сауданың дамуына байланысты әдеби көздерді өндеу негізінде дайындалған. Диссертациялық жұмыс жоғары ғылыми деңгейде дербес орындалған аяқталған ғылыми-зерттеу еңбек болып табылады. Диссертация ішкі тұтастыққа, бөлімдері мен ережелері ойластырылған және логикалық құрылған құрылымға ие, барлық ғылыми нәтижелері тұтастығымен және ішкі бірлігімен ерекшеленеді, бұл зерттеуде қойылған міндеттерді шешу үшін олардың өзара байланысына әсер етті. Зерттеу нәтижелері статистикалық пысықталған және нақты ұсынылған.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы автордың қазіргі шетелдік тәжірибелі салыстырмалы талдау негізінде сауда және сыртқы сауда саласында басқаруды экономикалық тиімді ұйымдастыру тұрғысынан Қазақстан Республикасында электронды бөлшек сауданың едәуір дамыған нысандарын анықтап, теориялық тұрғыдан ашқан.

Зерттеудің тәжірибелік маңыздылығы оның процесі кезінде алғынған нәтижелер мен қорытындылар нақты ұсыныстарға дейін жеткізіле отырып, ішкі нарықта және әлемдік саудада электронды бөлшек сауданы ұйымдастыру және жүргізу үшін тәжірибеде қолданылуы мүмкін болуынан тұрады. Жұмыста жүргізілген Қазақстан Республикасында электронды сауданың дамуына жан-жақты талдау стратегиялық жоспарларды әзірлеу кезінде алғынған ғылыми негізделген нәтижелерді ұлттық және өнірлік деңгейде де, сондай-ақ электрондық сауданы пайдалана отырып, өзінің бизнес-процестерін құратын кәсіпорындарда да пайдалануға мүмкіндік береді.

Докторантурада оқу кезінде Төлеуұлы А. аналитикалық қабілетін, еңбекқорлығын, бірізділігін және табандылығын көрсеткенін атап өту керек. Жұмысты жазу барысында докторант мақсаттар мен міндеттерді тұжырымдау, зерттеудің әртүрлі әдістерін қолдану мен статистикалық және нақты материалдардың көп санына негізделген қорытындылар мен ұсыныстарды тұжырымдау қабілетін көрсетті. Докторант зерттеудің аралық материалдарын ғылыми-тәжірибелік конференцияларда мақұлдауға белсенді қатысты, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың жеткілікті санын, соның ішінде Қазақстан Республикасының Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда және ғылыми басылымдарда жариялады. А. Төлеуұлы қойылған ғылыми міндеттерді сәтті орындағы: зерттеу мақсатына қол жеткізілді, негізгі ғылыми міндеттер толық көлемде шешілді.

Жоғарыда баяндалғаның негізінде, Төлеуұлы Алмас өзін қазіргі электрондық сауда саласындағы экономикалық және басқару сипатындағы ғылыми міндеттерді өз бетінше тұжырымдауға және шешуге қабілетті қалыптасқан зерттеуші ретінде көрсете білді деген қорытынды жасауға болады.

Төлеуұлы А. диссертациялық жұмысы таңдап алынған мамандық бойынша осындай деңгейдегі диссертацияларға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді.

Ғылыми кеңес беруші,
Прагадагы Жоғары экономика
мектебінің (Чехия Республикасы)
қауымдастырылған профессоры,
MBA, PhD

Тылл Ладислав

Перевод с русского языка на казахский язык перевела Сербо Людмила Владимировна

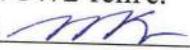
Ольга Сергеевна Марашинская

город Караганда, «07» мая 2020 года.

Я Құрманғали Назгүл Жарыгенқызы, нотариус нотариального округа Карагандинской области, лицензия № 0000438 выдана 10 мая 2006 года Комитетом по организации правовой помощи и оказанию юридических услуг населению Министерства Юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика Сербо Людмилы Владимировны. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 3589

Взыскано: 1472 тенге.

Нотариус Құрманғали Н.Ж.

Прошито и пронумеровано
на листах
Нотариус Құрманғали Н.Ж.
(лицензия № 0000438 от
10.05.2006 г. МЮ РК)

